

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПАРАМЕТРІВ ЧАСОВОЇ ПЕРСПЕКТИВИ ТА РІВНІВ МОТИВАЦІЇ ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТАМИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Kuzio L.I. Theoretical and methodological bases for the research of the parameters of temporal perspective and levels of English learning motivation / L.I. Kuzio // Problems of Modern Psychology : Collection of research papers of Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University, G.S. Kostiuk Institute of Psychology at the National Academy of Pedagogical Science of Ukraine / scientific editing by S.D. Maksymenko, L.A. Onufrieva. – Issue 30. – Kamianets-Podilskyi : Aksioma, 2015. – P. 337–348.

Л.І. Кузьо. Теоретико-методичні засади дослідження параметрів часової перспективи та рівнів мотивації вивчення студентами англійської мови. Визначено часову перспективу як один із важливих факторів мотивації поведінки суб'єкта. Наголошено, що специфічність та особливість подій, що знаходяться в основі часової перспективи студента, визначають її зміст, впливають на активність та ініціативність суб'єкта учбового процесу, формують у нього почуття задоволеності навчанням та усвідомлення ним особистісної значущості від результатів здобуття нових знань. Проаналізовано близькі за змістом терміни: життєві цілі, життєві плани, уявлення про майбутнє, прогностична здатність, часова орієнтація, часова перспектива, часова транспектива. Виділено мотиваційні об'єкти, які відображають окремі аспекти особистості самого суб'єкта; дії і прагнення суб'єкта, спрямовані на саморозвиток, самореалізацію в учбовій діяльності та професії; прагнення до активності в цілому, в учбовій і професійній діяльності, зокрема. Зроблено висновок, що наявність часової перспективи та визначеність у професійних планах суттєвим чином змінюють ставлення суб'єкта до навчальних завдань, поглиблюючи рівень його мотивації. Досліджено параметри часової перспективи: змістові особливості, віддаленість, тривалість, насиченість розподілу об'єктів у різні періоди, рівень реалістичності, оптимістичності, чіткості, яскравості, визначеності уявлень цих об'єктів суб'єктом. Виокремлено рівні мотивації вивчення англійської мови, що відображені в кількісних показниках мотивів учбової діяльності, у здійсненні вибору професії, яка передбачає різний рівень вивчення англійської мови та в обсязі засвоєння студентами вказаної дисципліни. Встановлено, що в досліджуваних студентів представленість різних категорій мотиваційних об'єктів їх часової перспективи є нерівномірною.

Найбільшою є кількість тих із них, які співвідносяться із прагненнями суб'єкта до самореалізації. Переважають ті категорії мотиваційних об'єктів часової перспективи, що відносяться до прагнень самореалізації та саморозвитку.

Ключові слова: часова перспектива, параметри, мотиваційні об'єкти, рівень мотивації, змістові особливості, насиченість, віддаленість, тривалість, мотив, учбова діяльність.

Л.И. Кузьо. Теоретические и методологические основы для исследования параметров временной перспективы и уровня мотивации изучения английского языка. Определено временную перспективу как один из наиболее важных факторов, мотивирующих поведение субъекта. Подчёркнуто, что специфика и особенности событий, которые лежат в основе перспективы студента, определяют её содержание, влияют на активность и инициативность субъекта образовательного процесса, формируют в нём чувство удовлетворения учебным процессом и осведомленности о личной значимости результатов приобретения новых знаний. Проанализировано близкие по смыслу термины: жизненные цели, жизненные планы, идеи о будущем, временная ориентация, временная перспектива, временная транспектива. Выделены мотивационные объекты, которые представляют определённые аспекты личности субъекта; действия и стремления субъекта, направленные на саморазвитие, самореализацию в учебной деятельности и профессии; стремление к деятельности в целом, в области образования и профессиональной деятельности. Наличие временной перспективы и определённости в профессиональных планах существенным образом изменяют отношение субъекта к образовательным задачам, повышая уровень его мотивации. Исследованы параметры временной перспективы: особенности содержания, отдалённость, продолжительность, насыщенность распределения объектов в разные периоды, уровень реалистичности, чёткости, яркости, определения представлений этих объектов субъектом. Выделены уровни мотивации изучения английского языка, которые отражены в количественных показателях мотивов образовательной деятельности, в выборе профессии, которая предполагает различные уровни изучения английского языка и в объеме усвоения студентами данной дисциплины. В исследуемых студентах установлено неравномерное наличие различных категорий мотивационных объектов их временной перспективы. Самым большим является число тех из них, которые соотносятся со стремлением субъекта к самореализации. Преобладают те категории мотивационных объектов временной перспективы, которые относятся к желанию самореализации и саморазвитию.

Ключевые слова: временная перспектива, параметры, мотивационные объекты, уровень мотивации, особенности содержания, насыщенность, отдалённость, продолжительность, мотив, образовательная деятельность.

Постановка проблеми. Розгляд регулятивної ланки навчальної активності сучасних студентів не втрачає своєї актуальності, оскільки емпіричні дані, отримані в минулі десятиліття, не відображають наявного стану існуючої проблеми. На сучасному етапі трансформації суспільства істотно змінюються зовнішні (соціальні) мотиви навчання, соціальна престижність вищої освіти, значущість професії, потреби суспільства у фахівцях певного напрямку, уявлення студента про власну реалізацію, що суттєво модифікує внутрішні регуляторні ресурси особистості. Переважання зовнішніх мотивів у процесі учбової діяльності суб'єкта призводить до того, що учіння для нього набуває формального характеру, в ньому відсутній творчий підхід і здатність до самостійної постановки навчальних цілей. Низький рівень мотивації спричиняє неуважність на заняттях, шаблонне виконання навчальних задач, невміння працювати самостійно і, як наслідок, неадекватність самооцінки тощо.

Важливим фактором мотивації поведінки суб'єкта є його часова перспектива. Вплив часової перспективи можна звести до мотиваційного процесу, цілі і причинно-наслідкові структури якого регулюють поведінку. Специфічність та особливість подій, що знаходяться в основі часової перспективи студента, можуть не лише позначатися на спрямованості його особистості, а й визначати її зміст, впливати на активність та ініціативність суб'єкта учбового процесу, формувати в нього почуття задоволеності навчанням та усвідомлення ним особистісної значущості від результатів здобуття нових знань. Чим чіткішим та виразнішим у свідомості молоді буде образ майбутнього, тим більш визначені та відповідальні рішення зможуть приймати юнаки і дівчата в теперішньому.

Стан вивчення проблеми. Поряд із цим, основні теоретичні й практичні зусилля науковців у розробці проблеми особистісного самовизначення індивіда в контексті планування й осмислення ним власного майбутнього життєвого шляху переважно концентрувалися на дослідженні механізмів становлення життєвих перспектив у їх взаємозв'язку з періодами життєвого шляху людини (Л.І. Божович [2], Є.І. Головаха [4], І.С. Кон [6]), зокрема, найбільш вивченими залишаються умови їх формування в юнацькому віці (А.Є. Левенець [7], Г.К. Радчук [10], Г.В. Рудь [11]), який вимагає від суб'єкта самовизначення, планування та структурування очікувань щодо свого майбутнього життя (Л.І. Божович [2], М.Р. Гінзбург [3]), досягнення особистісної зрілості (Є.І. Головаха [4]). Отримано також чисельні дані про

соціально-економічні, вікові, статеві та індивідуально-психологічні фактори становлення часової та життєвої перспективи особистості (К.О. Абульханова-Славська [1], Ю.Р. Сидорик [12]).

Водночас, відсутні дослідження проблеми становлення часової перспективи в контексті вивчення окремих дисциплін професійної підготовки. **Метою** нашого дослідження є вивчення параметрів часової перспективи та рівнів мотивації вивчення студентами англійської мови.

Виклад основних положень. У межах вивчення різних аспектів психологічного часу та уявлень суб'єкта про свій життєвий шлях вченими було використано цілу низку таких близьких за змістом термінів: життєві цілі, життєві плани, уявлення про майбутнє, прогностична здатність, часова орієнтація, часова перспектива, часова транспектива тощо. Результати теоретичного аналізу проблеми прогнозування індивідом свого майбутнього призвели до констатації наступного: сьогодні між ученими не досягнуто однастайності у визначенні змісту поняття «часова перспектива».

Змістові характеристики часової перспективи особистості можуть стосуватися різних сфер життєдіяльності індивіда: професійної, сімейної, освітньої, соціальної ієрархії, матеріального споживання тощо. Згідно когнітивно-мотиваційної теорії часової перспективи Ж. Ньюттена [9] виділяють мотиваційні об'єкти, які відображають окремі аспекти особистості самого суб'єкта; дії і прагнення суб'єкта, спрямовані на саморозвиток, самореалізацію в учбовій діяльності та професії; прагнення до активності в цілому, в учбовій і професійній діяльності, зокрема. Важливим періодом професійного та особистісного самовизначення індивіда є юнацький вік. Розвиток більш реалістичних, цілісних уявлень про життєвий шлях, оптимальну часову перспективу спостерігається в осіб студентського віку.

Ученими виділено низку параметрів вивчення мотивації учбової діяльності, які найчастіше перебувають у різних, доволі суперечливих класифікаційних структурах. Найбільш узагальнюючим є поділ мотивів учіння на внутрішні та зовнішні, безпосередні мотиви (пізнавальні – прагнення до творчої дослідницької діяльності, процес вирішення пізнавальних задач, самоосвіта, орієнтація на особистісне зростання, прагнення розширити світогляд і ерудицію, підвищити культурний рівень), опосередковані мотиви (соціальні – усвідомлення необхідності освіти, престиж освіти, бажання стати повноцінним членом суспільства, відповідальність, соціальна ідентифікація, становище

у групі, схвалення з боку викладачів; та мотиви досягнення – краще підготуватись до професійної діяльності й отримати високооплачувану роботу). П.М. Якобсон [13] виділяє «негативні» мотиви, мотиви «отримання диплому» та «отримання знань». Схожою за змістом до внутрішніх і зовнішніх мотивів є класифікація мотиваційних орієнтацій: орієнтація на процес, на результат, на оцінку викладача, орієнтація на уникнення неприємностей. Поряд із цим, відсутність досліджень мотивації вивчення студентами англійської мови зумовлює необхідність виокремлення відповідних її параметрів.

Часова перспектива є важливим фактором мотивації поведінки суб'єкта. Вплив часової перспективи можна звести до мотиваційного процесу, цілі і причинно-наслідкові структури якого регулюють поведінку індивіда. Серед параметрів часової перспективи, котрі мають найпомітніший вплив на мотиваційні процеси, дослідники виділяють розмах (тривалість) та оцінку (емоційна забарвленість). Часова перспектива впливає на мотивацію поточної діяльності за допомогою сприйняття її інструментальних відношень. Чим більший ряд цілей особистості, тим більший їх загальний внесок у мотивацію, а чим далі ціль знаходиться від поточного завдання, тим цей внесок буде меншим. При наявності тривалої часової перспективи більш успішними у її реалізації є суб'єкти з мотивацією досягнення, ніж із мотивацією уникнення невдач. Наявність часової перспективи та визначеність у професійних планах суттєвим чином змінюють ставлення суб'єкта до навчальних завдань, поглиблюючи рівень його мотивації.

У контексті дослідження часова перспектива визначається як система уявлень особистості про сукупність та конфігурацію темпорально локалізованих найімовірніших подій її майбутнього. Таке розуміння цього поняття найбільше відповідає когнітивно-мотиваційному підходу, в якому воно достатньо операціоналізоване [9]. Згідно зазначеного підходу на поведінку суб'єкта здійснюють істотний вплив події минулого і майбутнього, котрі представлені в його часовій перспективі; вплив часової перспективи на поведінку людини має мотиваційний характер. Часова перспектива вибудовується із об'єктів, які існують на когнітивному рівні. Об'єкти когнітивної репрезентації можуть мати темпоральну локалізацію у минулому, теперішньому або майбутньому. Минулі та майбутні події впливають на поведінку суб'єкта у тій мірі, в якій вони представлені на когнітивному рівні поведінкового функціонування. Терміном «об'єкт» позна-

чено події, ситуації, стосунки, людей – тобто все, що може бути представлене в часовій перспективі суб'єкта і бути об'єктом його пізнання й мотивації.

Дослідження часової перспективи (як і основні напрямки дослідження Ж. Ньютона [9]) передбачає вивчення наступних її аспектів: змістових особливостей, віддаленості, тривалості, насиченості (щільності) розподілу об'єктів у різні періоди (минулого або майбутнього), рівня реалістичності, оптимістичності, чіткості, яскравості, визначеності уявлень цих об'єктів суб'єктом тощо.

Насиченість (щільність) визначається шляхом підрахунку кількості висловлювань, котрі відносились до певного життєвого періоду. Віддаленість передбачає вимірювання часового проміжку очікуваного суб'єктом часу здійснення події з його часової перспективи. Тривалість часової перспективи відповідає часовому проміжку між теперішнім моментом і найвіддаленішим із розміщених в часовій перспективі об'єктів – як своєрідний хронологічний «розмах» подій майбутнього. Показники диференційованості можуть бути встановлені шляхом аналізу розсіву показників окремих характеристик часової перспективи.

Рівень мотивації вивчення англійської мови розглядається як міра впливу сукупності зовнішніх чи внутрішніх спонук, що зумовлюють активність суб'єкта у вивченні англійської мови. Виокремлення ступеня такого впливу можливе шляхом оцінки рівня вищезгаданої активності. Зокрема, рівень мотивації вивчення англійської мови може бути відображений у кількісних показниках мотивів учбової діяльності, у здійсненні вибору професії, яка передбачає різний рівень вивчення англійської мови та в обсязі засвоєння студентами вказаної дисципліни (рівня їх успішності та знань з англійської мови).

Навчальні програми ВНЗ України передбачають різний обсяг підготовки студентів з англійської мови в залежності від обраної ними спеціальності. Зокрема, для студентів факультетів іноземних мов (перекладачів) передбачено значно більший, ніж для інших спеціальностей, обсяг відповідної підготовки. Студенти, що здобувають професію, котра не пов'язана із необхідністю володіння англійською мовою, вивчають даний предмет у значно меншому, ніж англійські філологи, обсязі. Проміжне місце між згаданими видами спеціальностей займають ті, для яких англійська мова є дисципліною спеціалізації.

Вибір молодими людьми спеціальності «Англійська мова» може свідчити про вищий рівень мотивації вивчення іноземної мови, ніж вибір спеціальності, для якої англійська є нефаховим

предметом. Відповідно, середній рівень такої мотивації буде притаманний студентам, що обрали спеціальність, котра, в свою чергу, передбачає вивчення англійської як дисципліни спеціалізації (рис. 1).

Рис. 1. Структурно-функціональна модель взаємозв'язку показників параметрів часової перспективи та рівня учбової мотивації особистості

У вищезгаданих групах спеціальностей можуть бути студенти, котрі також різняться між собою рівнем активності у вивченні англійської мови (і, відповідно, також будуть відрізнятись за рівнем мотивації її вивчення). Саме тому оцінюється рівень такої активності шляхом експлікації рівня їх успішності вивчення англійської мови (на основі підсумкових оцінок з англійської мови за семестр). Унаслідок проведеної роботи, виділено три підривні (відповідно до рівня успішності: задовільно, добре, відмінно) мотивації вивчення англійської мови в кожній із вищеописаних груп спеціальностей (рис. 1).

Застосування запропонованої моделі взаємозв'язків між показниками параметрів часової перспективи та рівнем учбової мотивації особистості також вимагає отримання інформації про поточну активність студента у засвоєнні знань у цілому та англійської мови, зокрема. Це унеможлиблює похибку, спричинену не врахуванням того, що рівень знань англійської мови та рівень успішності її вивчення (високий чи низький) може бути зумовлений минулою (іноді, доволі давньою) активністю досліджуваних у вивченні даного предмета. Експлікація показників, зокрема,

внутрішньої і зовнішньої мотивації вивчення англійської мови та характеристик мотивації навчання в цілому надає додаткову необхідну інформацію про поточну учбову активність студента.

З метою проведення емпіричного вивчення параметрів часової перспективи у студентів з різним типом мотивації вивчення англійської мови застосовуються методики, які придатні для групової форми проведення дослідження. У процесі дослідження було використано 6 психологічних методик для дослідження часової перспективи та для виявлення мотивації вивчення англійської мови: методика мотиваційної індукції Ж. Ньюттена для експлікації структурно-змістових особливостей часової перспективи; методика «Перспектива мого життя» (ПМЖ) Є.А. Міско і Н.В. Тарабріної для оцінки диференційованості, емоційного забарвлення, визначеності, контрольованості часової перспективи [8]; методика вивчення мотивації навчання у ВНЗ Т.І. Ільїної [5]; авторські – методика «Події мого майбутнього» для виявлення хронологічно-змістових характеристик часової перспективи; анкета «Мотивація вивчення англійської мови» для виявлення характеру та рівня мотивації вивчення студентами англійської мови та успішності її вивчення у ВНЗ; граматичні та лексичні тестові завдання з англійської мови «Vocabulary and grammar test» для виявлення рівня знань англійської мови.

Організація дослідження передбачає виділення трьох груп респондентів за критерієм рівня фахового вивчення ними англійської мови: група №1 – студенти, що вивчають англійську мову як нефахову дисципліну; група №2 – студенти, що вивчають англійську мову як дисципліну спеціалізації; група №3 – студенти-філологи освітнього напрямку «Англійська мова та література».

Висновки. Результати, отримані за допомогою методики мотиваційної індукції Ж. Ньюттена, дозволяють констатувати, що в досліджуваних групах студентів у процентному співвідношенні абсолютно переважають ті категорії мотиваційних об'єктів часової перспективи, що відносяться до прагнень самореалізації та саморозвитку. Відносно інших, то в них значно частіше зустрічаються об'єкти, що стосуються планів щодо особистого життя респондентів, очікувань чого-небудь від інших, прагнень зробити що-небудь для інших, планів щодо майбутньої професійної діяльності та навчання. Більшість досліджуваних оцінюють свою майбутню часову перспективу як насичену подіями, сповнену надій, цікаву, в оточенні багатьох людей. Значна частина респондентів більшість своїх мотиваційних об'єктів, котрі стосуються їх майбутнього, співвідносять із усім своїм подальшим життям

(а не з його окремим часовим чи життєвим періодом). Для більшості студентів, що вивчають англійську мову як нефахову дисципліну, характерною є низька кількість мотиваційних об'єктів, котрі пов'язані з їх взаємодією з оточуючими людьми. Очікувані події майбутнього оцінюються респондентами як залежні від їх вибору; тривалість часової перспективи значної кількості досліджуваних студентів не перевищує 10 років.

Процес становлення узгодженої життєвої перспективи має свої гендерні особливості. У ранній юності між юнаками та дівчатами виявлено розбіжності у структурі та змісті індивідуальних життєвих перспектив. Зокрема, в дівчат майбутнє представлено більш реальним, аніж у чоловіків, життєвими планами, цілями; життєва перспектива жінок характеризується більшою продуктивністю подій минулого та майбутнього. Отже, встановлено, що у процентному співвідношенні в досліджуваних студентів представленість різних категорій мотиваційних об'єктів їх часової перспективи є нерівномірною. Зокрема, найбільшою є кількість тих із них, які співвідносяться із прагненнями суб'єкта до самореалізації. Аналіз процентного співвідношення відповідей респондентів на питання анкети, яка спрямована на експлікацію особливостей мотивації вивчення студентами англійської мови, дає підстави констатувати наявність незначного переважання в англійських філологів мотивації отримання знань; у студентів, що вивчають англійську як нефахову дисципліну – мотивації отримання диплому; у респондентів, що вивчають англійську як дисципліну спеціалізації – мотивації отримання диплому і здобуття професії.

Список використаних джерел

1. Абульханова-Славская К.А. Типологический подход к личности профессионала / К.А. Абульханова-Славская // Психологическое исследование проблемы формирования личности профессионала / Под ред. В.А.Бодрова. – М., 1991. – С.58–67.
2. Божович Л.И. Проблемы формирования личности / Л.И. Божович // Под редакцией Д.И.Фельдштейна. – 2-е изд. / Вступительная статья Д. И. Фельдштейна. – М.: Издательство «Институт практической психологии», Воронеж : НПО «МОДЭК», 1997. – 352 с.
3. Гинзбург М.Р. Личностное самоопределение как психологическая проблема / М.Р. Гинзбург // Вопросы психологии. – 1988. – №2. – С. 19–26.

4. Головаха Е.И. Жизненная перспектива и профессиональное самоопределение молодёжи : монография / Е.И. Головаха. – К. : Наукова думка, 1988. – 144 с.
5. Ильина И.А. Мотивация достижения и индивидуальный стиль деятельности старшеклассников / И.А. Ильина // Ананьевские чтения – 2004 : Материалы научно-практической конференции «Ананьевские чтения – 2004» / Под ред. Л.А. Цветковой, Г.М. Яковлева. – СПб. : СПбГУ, 2004. – С. 393–394.
6. Кон И.С. В поисках себя. Личность и её самосознание / И.С. Кон. – М.: Политиздат, 1984. – 335 с.
7. Левенець А.Є. Психологічні особливості становлення життєвої перспективи в юнацькому віці: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук: спец. 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» / А.Є. Левенець. – К., 2006. – 20 с.
8. Миско Е.А. Особенности жизненной перспективы у ветеранов войны в Афганистане и ликвидаторов аварии на ЧАЭС / Е.А. Миско, Н.В. Тарабрина // Психологический журнал. – 2004. – Том 25, №3. – С. 44–52.
9. Ньюттен Ж. Мотивация, действие и перспектива будущего / Ж. Ньюттен. – М. : Смысл, 2004. – 608 с.
10. Радчук Г.К. Структурні та динамічні характеристики ціннісних орієнтацій студентів / Г.К.Радчук // Проект : «Теоретико-методологічні проблеми психологічного супроводу професійної діяльності. Наука і освіта. Спецвипуск. – Одеса : Південноукраїнський державний педагогічний університет ім. К.Д.Ушинського. – № 5, 2009. – С. 135–140.
11. Рудь Г.В. Формування життєвих перспектив у ранній юності: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук: спец. 19.00.07 : «Педагогічна та вікова психологія» / Г.В. Рудь. – К., 2005. – 20 с.
12. Сидорик Ю.Р. Особливості життєвих перспектив у студентів із різним типом взаємин із своїми батьками / Ю.Р. Сидорик // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. – Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ, 2007. – Вип. 12. – Ч. 2. – С. 203–212.
13. Якобсон П.М. Психологические проблемы мотивации поведения человека / П.М. Якобсон. – М.: Просвещение, 1969. – 317 с.

Spysok vykorystanyh dzherel

1. Abul'khanova-Slavskaya K.A. Typolohycheskyu podkhod k lychnosty professyonala / K.A. Abul'khanova-Slavskaya //

- Psykhologicheskoe issledovanye problemy formirovaniya lichnosti professionala / Pod red. V.A.Bodrova. – M., 1991. – S. 58–67.
2. Bozhovych L.Y. Problemy formirovaniya lichnosti / L.Y. Bozhovych // Pod redaktsiyey D.Y.Fel'dshteyna / Vstupitel'naya stat'ya D. Y. Fel'dshteyna, 2-e yzd. M.: Yzdatel'stvo «Ynstytut praktyche-skoj psykhologiy», Voronezh: NPO «MODЭK», 1997. – 352 s.
 3. Hynzburh M.R. Lichnostnoe samoopredelenye kak psykhologicheskaya problema / M.R. Hynzburh // Voprosy psykhologiy. – 1988. – #2. – S. 19–26.
 4. Holovakha E.Y. Zhyznennaya perspektyva y professional'noe samoopredelenye molodezhy : Monohrafiya / E.Y. Holovakha. – K. : Naukova dumka, 1988. – 144 s.
 5. Yl'yna Y.A. Motyvatsyya dostyazhenyya y yndyvudual'nyy styl' deyatel'nosti starsheklassnykov / Y.A. Yl'yna // Anan'evskye chtenyya – 2004 : Materyaly nauchno-praktycheskoj konferentsyy «Anan'evskye chtenyya – 2004» / Pod red. L.A. Tsvetkovoy, H.M. Yakovleva. – SPb.: SPbHU, 2004. – S. 393–394.
 6. Kon Y.S. V poyskakh sebya. Lichnost' y ee samosoznanye / Y.S. Kon. – M. : Polytyzdat, 1984. – 335 s.
 7. Levenec' A.Je. Psychologichni osoblyvosti stanovlennja zhyttjevoi' perspektyvy v junac'komu vici: avtoref. dys. na zdobuttja nauk. stupenja kand. psyhol. nauk: spec. 19.00.07 «Pedagogichna ta vikova psihologija» / A.Je. Levenec'. – K., 2006. – 20 s.
 8. Mysko E.A., Tarabryna N.V. Osobennosti zhyznennoy perspektyvy u veteranov voyny v Afhanystane y lykvydatorov avariyy na ChAЭS / E.A. Mysko, N.V. Tarabryna // Psykhologicheskyy zhurnal. – 2004. – Tom 25, №3. – S. 44–52.
 9. Nyutten Zh. Motyvatsyya, deystvye y perspektyva budushchoho / Zh. Nyutten. – M. : Smysl, 2004. – 608 s.
 10. Radchuk G.K. Strukturni ta dynamichni harakterystyky cinnisnyh orijentacij studentiv / G.K.Radchuk // Proekt : «Teoretyko-metodologichni problemy psihologichnogo suprovodu profesijnoi' dijal'nistju. Nauka i osvita. Specvypusk. – Odesa : Pivdenoukrai'ns'kyj derzhavnyj pedagogichnyj universytet im. K.D.Ushyns'kogo. – № 5, 2009. – S. 135–140.
 11. Rud' G.V. Formuvannja zhyttjevyh perspektyv u rannij junosti: avtoref. dys. na zdobuttja nauk. stupenja kand. psyhol. nauk: spec. 19.00.07 : «Pedagogichna ta vikova psihologija» / G.V. Rud'. – K., 2005. – 20 s.

12. Sydoryk Ju.R. Osoblyvosti zhyttjevyh perspektyv u studentiv iz riznym typom vzajemyn iz svoi'my bat'kamy / Ju.R. Sydoryk // Zbirnyk naukovykh prac': filosofija, sociologija, psykologija. – Ivano-Frankivs'k, VDV CIT, 2007. – Vyp. 12. – Ch. 2. – S. 203–212.
13. Yakobson P.M. Psykholohycheskye problemy motyvatsyy povedenyya cheloveka / P.M. Yakobson. – M. : Prosveshchenye, 1969. – 317 s.

L.I. Kuzio. Theoretical and methodological bases for the research of the parameters of temporal perspective and levels of English learning motivation. The author defines temporal perspective as one of the most important factors motivating subject's behavior. It is stressed that the particularity of the events that are in a timeline of student's perspective determine its content, influence the activity and initiative of the subject's educational process, form a sense of satisfaction with the training and awareness of its personal significance of the results of the acquired new knowledge. The terms that are close within the meaning are analyzed: life goals, life plans, ideas about the future, predictive ability, time orientation, temporal perspective, time transpective. The following items are distinguished: motivational objects that represent certain aspects of the subject's personality; the action and the desire of the subject aimed at self-development, self-realization in the educational activity and in the profession; the desire for activity in general, in the educational and professional activities. The options of studying educational activity motivation are pointed out: internal and external, immediate motives, implied motives, and the motives of achievement. In case of a long time perspective more successful in its implementation are the subjects with the motivation of achievement than with the motivation to avoid mishaps. The options of temporal perspective are researched: content features, duration, remoteness, the level of realism, clarity, brightness. It is settled that the representation of the various categories of the motivational objects of their temporal perspective is uneven. In particular, a number of those of them that are correlated with the tenacity of a subject to self-realization is the biggest. In the studied groups of students absolutely dominated is the category of motivational objects of temporal perspective that relate to the aspirations of personal self-realization and self-development.

Key words: temporal perspective, options, motivational objects, level of motivation, content features, saturation, remoteness, duration, motive, educational activity.

Received July 12, 2015

Revised August 24, 2015

Accepted September 21, 2015